

1. Inleiding

De provincie Flevoland is sinds 1989 lid van de Raad van Europese Gemeenten en Regio's (REGR). Al in 1994 besloot GS om het lidmaatschap weer op te heffen, als aan de voorwaarde zou zijn voldaan dat de informatieverstrekking op Europees gebied gewaarborgd zou zijn. Anno 2004 is de conclusie gewettigd dat de informatievoorziening op Europees vlak goed is geregeld. Ook om andere redenen – die hierna worden uiteengezet – is voortzetting van het lidmaatschap van de REGR niet meer opportuun. In deze notitie wordt eerst een korte schets gegeven van de REGR, en wordt daarna nader ingegaan op de overwegingen voor het voorstel om het lidmaatschap van de REGR te beëindigen. De contributie voor de REGR bedraagt ongeveer € 1850,- per jaar.

2. Wat is de REGR?

De Raad van Europese Gemeenten en Regio's is een vereniging van lokale en regionale overheden in Europa. De organisatie is in 1951 opgericht als Raad der Europese Gemeenten. Sinds 1985 behartigt de raad ook de belangen van provincies en regio's en is de naam veranderd in Raad der Europese Gemeenten en Regio's. In 1992 is besloten tot een fusie met de International Union of Local Authorities (IULA), waarbij de REGR in feite de Europese sectie van de IULA werd. Naast deze overkoepelende organisatie, beter bekend onder de Engelse naam Council of European Municipalities and Regions (CEMR) bestaat sindsdien een afzonderlijke Nederlandse sectie die is gevestigd te Maastricht. Begin jaren negentig is geprobeerd te komen tot een integratie van deze Nederlandse sectie van de REGR met de belangenorganisaties VNG en IPO die zich inmiddels ook met de Europese belangenbehartiging waren gaan bezighouden. Om personele redenen is deze integratie in 1993 afgeketst. Voor vele provincies is dit overigens wel (mede) aanleiding geweest om het lidmaatschap van de REGR op te zeggen. Waren in de begintijd 11 provincies lid van de REGR, nu zijn daar nog twee van overgebleven (Limburg en Flevoland; Utrecht en Noord-Holland hebben het lidmaatschap per 1 januari 2005 opgezegd.) Wel is het zo dat nog ongeveer de helft van alle gemeenten in Nederland bij de REGR zijn aangesloten.

3. Belangrijkste taken van de REGR

De belangrijkste taken van de REGR zijn: belangenbehartiging en informatieverstrekking. Op het gebied van de belangenbehartiging zijn er van de REGR weinig wapenfeiten te vermelden. In het kader van de informatieverstrekking verzendt de REGR regelmatig de zogenaamde infobulletins. Sinds 2003 verschijnen deze ook digitaal. Eenmaal per jaar publiceert de REGR in samenwerking met Berenschot de REGR-wijzer. In deze uitgave zijn alle subsidieregelingen opgenomen die voor decentrale overheden van belang zijn en daarnaast wordt ook algemene informatie gegeven over aanbestedingen en staatssteun. Tevens geeft de REGR in voorkomend geval ook aan individuele bestuursorganen adviezen over subsidieverstrekking. Voor zover bekend maken de provincies hier geen gebruik van. De REGR organiseert tweemaal per jaar studiereizen naar Straatsburg en Brussel voor bestuurders en raads- en statenleden.

4. Stand van zaken belangenbehartiging en informatievoorziening

Al vanaf het begin van de jaren negentig zijn er zowel ten aanzien van de Europese belangenbehartiging als ten aanzien van de informatievoorziening over Europa diverse ontwikkelingen geweest.

Een belangrijke ontwikkeling op het terrein van de belangenbehartiging was de oprichting van het Comité van de Regio's. De eerste vergadering van het CvdR heeft plaatsgevonden in 1994. De Nederlandse afvaardiging in het CvdR bestaat uit zes provinciale en zes gemeentelijke vertegenwoordigers. Sinds 1993 werken de randstadprovincies samen in Brussel. Enige jaren geleden is deze samenwerking verbreed tot alle Nederlandse provincies (en inmiddels ook de G4) en heeft men het Huis van de Nederlandse Provincies betrokken. De banden tussen het HNP en het IPO zijn de laatste jaren steeds nauwer geworden. Het IPO heeft sinds 2003 een eigen vertegenwoordiger in het HNP, en het bestuur van het HNP komt – afgezien van de voorzitters – geheel overeen met de bestuurlijke adviescommissie Europa van het HNP.

Het IPO en de VNG werken overigens ook al geruime tijd samen op Europees vlak. De samenwerking voorziet in het onderling afstemmen en coördineren van standpuntbepalingen vanuit Nederland in de diverse Europese gremia en het bundelen van een aantal Europese activiteiten.

Het rond 1990 door de VNG en IPO opgerichte informatiepunt Europa is de basis geweest voor het in 2002 opgerichte Kenniscentrum Europadecentraal. In dit kenniscentrum participeren tevens het ministerie van BZK en de Unie van Waterschappen. Europadecentraal heeft vier kerntaken: informatieverstrekking, voorlichting en advisering, beantwoording van vragen en het onderhouden en verder uitbouwen van een kennisnetwerk. In samenwerking met het HNP verzorgt Europadecentraal de nieuwsbrief 'De Europese Ster'.

De provincie Flevoland is tot slot evenals de andere Nederlandse provincies ook lid van de Vereniging van Regio's in Europa (VRE/AER/ARE). Deze vereniging behartigt de belangen van de aangesloten regio's in heel Europa (dat wil zeggen het gebied waar de Raad van Europa zich over uitstrekt).

5. Laatste nieuws

Sinds kort zijn er weer besprekingen gaande tussen VNG, IPO en de REGR, sectie Nederland over het laten opgaan van de REGR in VNG en IPO. De besprekingen zijn nog in een volgens het IPO 'teer'stadium', maar het ziet er naar uit dat de sectie Nederland van de REGR per 1 januari 2005 of anders per 1 januari 2006 zal worden opgeheven.

6. Opzegging lidmaatschap

Blijkens de notulen moet de opzegging van het lidmaatschap door het lid schriftelijk worden gedaan. Het lidmaatschap eindigt vervolgens op 31 december van het jaar, volgende op dat waarin de opzegging plaatsvond.

7. Conclusies

Het voorgaande leidt tot de volgende overwegingen en conclusies:

- De provincie Flevoland maakt weinig gebruik van de faciliteiten van de REGR. De nieuwsberichten van de REGR bevatten in de regel informatie die de provincie via andere kanalen al eerder heeft ontvangen. Zeker sinds het verschijnen van de Europese Ster – die actueler en vollediger is – is er feitelijk geen meerwaarde meer voor de REGR-informatiebulletins. Veel informatie is tegenwoordig ook rechtstreeks bij de bron toegankelijk. Zo bevat de site van de Europese Commissie een schat aan informatie en kan via die site ook gemakkelijk het laatste nieuws worden bijgehouden.
- Sinds 2002 opereert - met steun van o.a. het IPO - het kenniscentrum Europadecentraal. Samen met het HNP verzorgt dit kenniscentrum de uitgave van de Europese Ster. Europadecentraal functioneert daarnaast naar behoren als vraagbaak voor de decentrale overheden op het terrein van Europees recht en beleid.
- De belangenbehartiging van de provincie Flevoland en de provincies in het algemeen vinden niet of nauwelijks plaats via de REGR sectie Nederland, maar verloopt via andere kanalen zoals het HNP, IPO, Regio Randstad, Comité van de Regio's, de CEMR en de VER.
- Van de overige activiteiten van de REGR zoals het organiseren van studiereizen en advisering over subsidies maakt de provincie Flevoland niet of nauwelijks gebruik.

Al met al is er voldoende reden om het lidmaatschap van de REGR, sectie Nederland op te zeggen. Hoewel de kans groot is dat de REGR, sectie Nederland per 1 januari 2005 of per 1 januari 2006 zal worden opgeheven en het denkbaar is om onderhandelingen hierover af te wachten, wordt voorgesteld om die eventuele opheffing niet af te wachten en de procedure voor het beëindigen van het lidmaatschap van de REGR, sectie Nederland op te starten.

augustus 2004